

Zlatko ZVONIĆ

SANACIJA SAHAT-KULE U MOSTARU

Sahat-kula je sagrađena u prvoj polovini 17. vijeka. Nalazi se u mahali Brankovac, nekad Kazaskoj i Sahat-kuli, a danas Ulici braće Bajata. Zadužbina je Fatime kadune, poznatog mostarskog vakifa.

U historiji ovog objekta izvršeno je nekoliko sanacija od kojih su poznate slijedeće. Godine 1838. za Sahat-kulu je nabavljeno novo zvono, a već 1917. je uklonjeno zvono, a sat prestao raditi. Poslije I svjetskog rata, tj. 1919, Sahat-kula je dovedena u ispravno stanje i nastavila je sa svojom funkcijom. Sat je 1926. godine prestao raditi, da bi 1943. u toku II svjetskog rata sat pao na susjednu kuću sa zapadne strane. Nakon II svjetskog rata 1945. godine na kuli su zazidana vrata tako da je kula bila zatvorena. Godine 1981. Sahat-kula je opet sanirana i tada je ponovo ugrađen sat.

U ratnom periodu 1992-95. godina ovaj objekat je pretrpio veća oštećenja. Tada je stradao limeni pokrov, jedan stubić sa zapadne strane kao i dio horizontalnog kamenog vijenca. Također je uništen satni mehanizam, unutrašnje drveno stepenište i ulazna vrata.

Krajem 1998. i u prvim mjesecima 1999. izvršena je ponovna sanacija Sahat-kule. Tada su urađeni slijedeći radovi: stavljen je novi pokrov od olovnog lima, urađeni kameni ukrasi na završetku Sahat-kule, od kojih su dva originalna zadržana. Rekonstruisan je i uništen stubić sa zapadne strane kao i dio horizontalnog kamenog vijenca na istoj strani vrha kule. U unutrašnjosti je

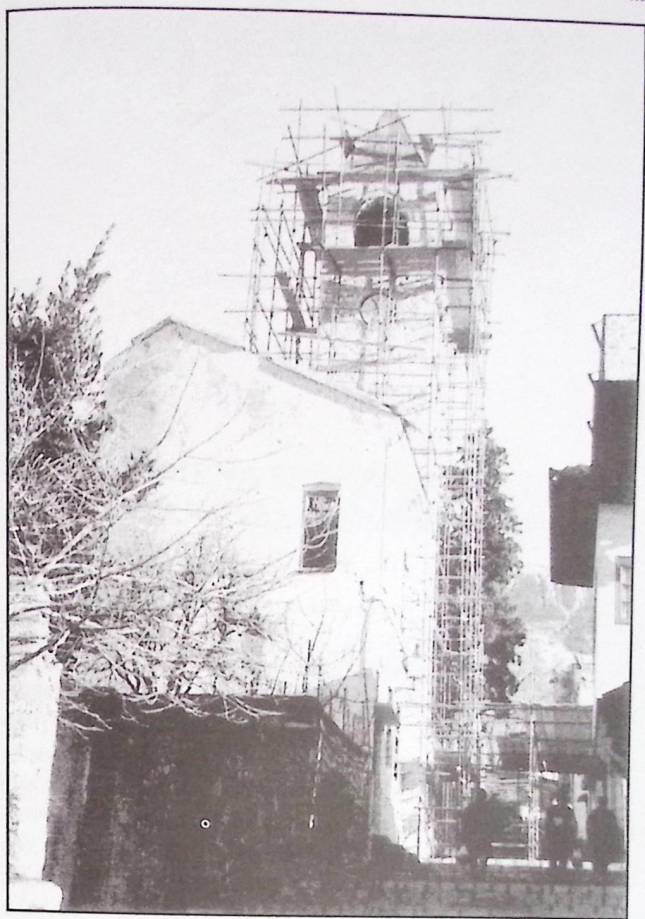
urađeno novo drveno stepenište kao i drvena ulazna vrata. Stavljen je novi satni mehanizam, urađena unutrašnja rasvjeta, gromobran sistem kao i mrežice za zaštitu od golubova na četiri otvora vrha Sahat-kule.

Inače, Sahat-kula je visoka oko 16 m, četverougona je osnove, građena od lokalnog kamena sa jednim ulazom u objekat.

U svojoj historiji sat na Sahat-kuli otkucavao je vrijeme po "alaturka" i "alafranka" sistemu.

Razaranje Sahat-kule u ratnom periodu

Sahat-kula u vrijeme sanacije

LITERATURA:

- Hivzija Hasandedić, "Kulturno-istorijski spomenici u Mostaru iz turskog perioda", Preporod (Sarajevo), br.4(83), 15.2.1974. godine.
- Dr. Amir Pašić, Islamsko stambeno graditeljstvo, Zagreb 1991., str. 54.